

Лютий 2024

ПІЛОТНИЙ ПРОЄКТ З УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ЗАКРИТОЇ КАМЕНОЛОМНІ МІСТА АРТІК

– Артік, Вірменія

Коротко

У червні 2014 року Артік приєднався до Угоди мерів, а в подальшому, у грудні 2022 року – до нової Угоди мерів щодо клімату та енергії.

Проєкт, що реалізується Державною установою «Бюро з реалізації екологічних програм» (БРЕП) за фінансової підтримки Адаптаційного фонду (АФ), спрямований на підвищення стійкості Артіку у Вірменії, дуже вразливого до кліматичних загроз, які стають дедалі частішими та інтенсивнішими в результаті зміни клімату.

Конкретні цілі проєкту:

- підвищення рівня адаптації природних і сільськогосподарських ландшафтів;
- запобігання повеням та ліквідація їх наслідків;
- відновлення природного ландшафту місцевості, що постраждала від зміни клімату та антропогенного впливу;
- підвищення адаптаційного потенціалу місцевих виробників, установ та інших відповідних зацікавлених сторін щодо зміни клімату.

Загальна інформація

В Артіку виробляється понад 60% продукції з будівельного каменю (туфу) в країні. Довгострокова експлуатація каменоломень негативно впливає на навколишнє середовище громади. Через експлуатацію шахт сотні гектарів сільськогосподарських угідь і природних ландшафтів були деградовані та втратили можливості для природного відновлення.

Крім того, пил під час сильного вітру та тверді частинки, що утворюються у процесі танення снігу та випадання опадів, розносяться на великі відстані, забруднюючи природні агроландшафти. Це призводить до зниження врожайності сільськогосподарських культур, якості врожаю та рівня адаптації природних ландшафтів до зміни клімату.

Ще однією проблемою є збільшення частоти сильних повеней протягом останніх 20 років, що пов'язано з нетиповими для регіону весняними температурами. В результаті прискорюється танення снігу, що призводить до великих повеней. Повінь, що сталася в червні 2016 року, завдала шкоди інфраструктурі та населенню Артіку на суму понад 210 000 доларів США.

Для вирішення згаданих проблем і поліпшення адаптаційних можливостей Артіку БРЕП успішно мобілізувало для реалізації проєкту кошти АФ на загальну суму в 1 435 100 доларів США.

Опис діяльності

01

Компонент № 1: відновлення, управління та підвищення адаптаційного потенціалу природних ландшафтів території, вразливої до зміни клімату та антропогенних факторів. Заходи: відновлення 40 гектарів покинутої каменоломні, створення лісопарку та зони відпочинку, будівництво іригаційної системи.

02

Компонент № 2: підвищення адаптаційної спроможності 300 гектарів орних земель, 190 гектарів пасовищ, 15 гектарів сінокісних угідь до зміни клімату. Заходи: підвищення родючості орних земель та стійкості пасовищ і лук, відновлення рослинного покриву пасовищ і лук.

03

Компонент № 3: запобігання повеням і боротьба з ними. Заходи: заходи щодо зменшення стоку води в ущелинах, зміцнення земляної дамби та підвищення стійкості, стабілізація найбільш деградованих схилів, впровадження системи раннього попередження, установка смітєвих баків уздовж зливової каналізації, що проходить через Артік, очищення зливової каналізації, реконструкція метеорологічної станції в Артіку.

04

Компонент № 4: підвищення рівня обізнаності та знань населення з питань управління відходами каменоломень і повенями. Захід: розбудова потенціалу громади для вирішення проблем, пов'язаних зі зміною клімату, підвищення обізнаності населення про заходи щодо адаптації до зміни клімату та стихійних лих, залучення засобів масової інформації та НУО до реалізації та поширення результатів проєкту.

В об'єктиві

Проект відповідає цілям низки стратегічних документів, спрямованих на збереження біорізноманіття (друга Національна програма дій з охорони навколишнього середовища РВ), а також збереження, стале використання та регенерацію ландшафтів (Стратегія РВ щодо збереження, захисту, відтворення та використання біологічного різноманіття). Зокрема, він узгоджується з цілями Національної програми дій з адаптації до зміни клімату Вірменії, спрямованої на зменшення кліматичних ризиків та управління ними у Вірменії шляхом пом'якшення наслідків зміни клімату, зменшення соціально-економічної вразливості та запобігання втратам і збиткам, спричиненим зміною клімату.

Артік, Вірменія

Населення:

52 263 особи

Площа:

416 кв. км

Підписант Угоди мерів з:

20.06.2014 року

Ціль зі скорочення викидів CO₂:

35%

Цільовий сектор, загрози кліматичних змін та вразливі групи населення

Цільові сектори: сільське та лісове господарство, планування землекористування, поводження з відходами, навколишнє середовище та біорізноманіття, а також цивільний захист і надзвичайні ситуації.

Загрози кліматичних змін: рясні опади, повені, раптові паводки та зсуви.

Вразливі групи населення: місцеві жителі - дорослі, жінки та діти, люди без постійного місця роботи, люди з низьким рівнем доходу, а також інші цільові групи, які найбільше потерпають від стихійних лих і не мають достатніх коштів для усунення шкоди, заподіяної їхньому майну стихійними лихами через зміну клімату.

ПРОЕКТ ДОСЯГ ЗНАЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ:

підвищення адаптації та стійкості природних ландшафтів регіону, вразливого до зміни клімату та антропогенних факторів;

зменшення соціальних, економічних і екологічних загроз, спричинених повенями внаслідок зміни клімату;

підвищення рівня обізнаності та знань населення про відновлення агроландшафтів і зниження ризику повеней.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

<https://www.adaptation-fund.org/project/artik-city-closed-stone-pit-waste-flood-management/>

€

Фінансування проекту

- + **Джерело(а) фінансування:**
Проект повністю фінансується Адаптаційним фондом за рахунок грантових коштів
- + **Загальна сума:**
1 435 100 доларів США

Основні досягнення в цифрах

загальне число прямих і непрямих бенефіціарів проекту – **15000**

частка жінок-бенефіціарів – **60%**

загальна площа відновлених земель з підвищеною адаптаційною спроможністю – відновлено **30 Га** земель (**75%**)

створення парків та зон відпочинку – створено **2 Га** парку та **10 Га** зони відпочинку

відновлення шару ґрунту, захищеного від вітрів та інтенсивного несприятливого впливу дощів – **30 Га**

загальна протяжність встановленої системи поливу – **500 м**

площа багаторічних насаджень – **300 Га**

площа сінокісних лук і орних земель/ пасовищ – **15 Га/190 Га**

схили з укріпленими георешітками та травосіянням – **500 м³**

очищена зливової каналізація – **120 м**

кількість сміттєвих баків, встановлених у муніципалітеті Артїк – **150**

КОНТАКТНІ ДАНІ

Контактні дані для отримання додаткової інформації про проект:

Адреса: вул. Арменака Арменакяна, 129, Єреван, 0011, РВ

Email: info@cep.am, antifraud@epiu.am

Тел.: + 374 10 651631

Вебсайт: www.epiu.am

Контактна особа:

пан Армен Есоян,
виконуючий обов'язки директора
Державної установи «Бюро з реалізації
екологічних програм» Міністерства
навколишнього середовища Республіки
Вірменія